

op wandelschoenen
**DOOR DE HAK
VAN ITALIË**

PUGLIA ERVAAR JE HET BESTE OP WANDELSCHOENEN. VOORAL IN HET NAJAAR, WANNEER DE OLIJVEN WORDEN GEOOGST, DE DAGEN NOG WARM ZIJN EN DE NACHTEN AL HEERLIJK FRIS.

TEKST MONIQUE VAN GAAL

a

Apulië (Puglia in het Italiaans) staat vooral bekend om de kneuterige en o zo fotogenieke *trulli*: witte ronde huisjes met kegelvormige daken. In het dorp Alberobello staan er meer dan duizend.

Eeuwenlang fungeerden ze als onderkomens van de armen. Ze bouwden ze door platte stenen los op elkaar te stapelen, zodat ze vliegensvlug konden worden afgebroken als de belastinginspecteur langskwam om zijn geld te innen. De meeste trulli zijn inmiddels flink opgeknapt en extra versterkt, maar in de prachtige Itriavallei zijn nog authentieke exemplaren te vinden. In het wonderschone

open landschap vol olijfgaarden en amandelbomen steken ze hier en daar boven de bomen en struiken uit.

Het herfstzonnetje schijnt volop en met een graadje of twintig is het aangenaam wandelweer. Eeuwenoude stenen muurtjes die de roodbruine akkers omzomen doen goed dienst als zitplaats tijdens de lunchpauze. Ook hagedisjes genieten van de zonnestralen. Onze eerste wandeling gaat over het Murgeplateau, een woest en dunbevolkt gebied in het centrale deel van Apulië. Met hoogtes tot bijna 700 meter is het nationale park Alta Murgia het hoogste deel van het plateau. Terwijl de grond in het lager en zuidelijker gelegen gebied zich goed leent voor de

olijfteelt, laat men de arme grond van de Alta Murgia ongemoeid. Alsnog groeit er van alles op de rode, kleiachtige grond, de zogenaamde *terra rossa*. Pijnbomen, mediterrane struiken, amandel-, vijgen- en mispelbomen, cactussen, druiven en bramen, wilde oregano, tijm, venkel en zuring, wild bonenkruid en wilde munt. Het is een eindeloze zee van geuren en smaken.

Frederiks kasteel

We krijgen het kasteel op de volgende heuvel al in het vizier. Castel del Monte is een achthoekig bouwwerk uit de dertiende eeuw met op elke hoek een achthoekige toren. Op elke verdieping bevinden zich acht zalen. Men is in dubio over de oorspronkelijke functie van het kasteel, maar het kan zijn dat keizer Frederik II, die opdracht gaf voor de bouw, simpelweg iets unieks wilde neerzetten. Vanwege zijn vele

De combinatie van rode grond, felgroen water en geel wuivend riet IS EEN LUST VOOR HET OOG

talenten werd deze Frederik 'Stupor Mundi' ('hij die de wereld versteld doet staan') genoemd. Zo sprak hij vloeiend Arabisch en was hij zijn tijd ver vooruit met het moderne sanitair dat hij liet aanleggen.

De Pulo di Altamura is een zinkgat met een doorsnee van een halve kilometer en een diepte van zeventig meter. Als je langs de rand loopt, zie je goed wat regenwater met een gebroken,

maar verder ondoordringbare kalksteenrots als het Murgeplateau doet. Ondergrondse waterstromen hebben onnoemelijk veel gaten en grotten gevormd. Ook de haast loodrechte noordkant van het zinkgat zit er vol mee; natuurlijke grotten die naar men vermoedt in de prehistorie bewoond werden. We bezoeken het archeologisch museum dat deels in het teken staat van de zogenaamde Altamura Man. Deze onfortuinlijke Neanderthaler viel zo'n honderdvijftigduizend jaar geleden in een zinkgat, vermoeden wetenschappers. Zijn in het kalksteen vergroeide schedel werd in 1993 in de Lamalungagrot gevonden.

Matera is een bijzondere stad vol oude grotwoningen, de zogenaamde *sassi*. Tot halverwege

*In de verte zien
we contouren
van ALBANIË'S
HOOGSTE TOPPEN*

OVERNACHTEN

■ MATERA

Overnachten in een grot? Dat kan. Hotel Sassi ontstond bij de renovatie van een aantal middeleeuwse grotwoningen die op verschillende niveaus liggen en elk een eigen karakter hebben. Adembenemend panoramisch uitzicht en rustig gelegen in voetgangersgebied. Prijzen van €74 tot €144.

hotelsassi.it

■ ALTAMURA

Bed and breakfast Malandri is gevestigd in een 16e-eeuws paleis pal in het oude centrum, op een steenworp afstand van de kathedraal. Luxe appartementen en mooie kamers, alle prachtig ingericht en voorzien van terracotta vloeren en houten meubilair. Altamura ligt op circa 19 km van Matera.

Prijzen vanaf €65.

malandri.eu

Wilde oregano, tijm, venkel, zuring, bonenkruid, munt... HIER GROEËT EEN EINDELOZE ZEE VAN GEUREN EN SMAKEN

vorige eeuw werden deze bewoond door hele gezinnen met hun veedieren. Tot hier een verbod op kwam vanwege de erbarmelijke omstandigheden. Enkele decennia later werd de oude stad ontdekt als filmdecor. Zo figureert Matera onder meer in *The Passion of Christ* van Mel Gibson en de nieuwe James Bond-film *No Time to Die*. Struinen door Matera is een genot. Voor een fenomenaal uitzicht op de stad begeven we ons bij zonsondergang naar de overkant van het diepe ravijn.

Zigzaggend gaat de rit naar beneden. In de verte de blauwe zee. Nu besef ik pas goed dat we de afgelopen dagen op een hoog plateau hebben doorgebracht. Door het vlakke Salento – het zuidelijkste stukje Apulië en daarmee de eigenlijke hak van de Italiaanse laars – rijden we naar Otranto in het uiterste zuidoosten van het land. Een heerlijke stad met een schilderachtig *centro storico* vol knusse straatjes, gezellige winkeltjes, en een kathedraal die befaamd is om zijn enorme mozaïekvloer. Maar wat vooral indruk maakt, zijn de kolossale verdedigingsmuren en het geweldige uitzicht daarvan op de haven, op de ondiepe baai met het helderblauwe zeewater en de uitnodigende promenade.

Vanuit Otranto wandelen we naar het even zuidelijker gelegen felgekleurde Laghetto

■ OTRANTO

Het luxe wellnesshotel Basiliani (vier sterren) ligt op 800 meter van het oude centrum van Otranto.

Prijzen vanaf €165.

cdshotels.it/en/basiliani-en

RESTAURANTS

■ MATERA

Al Falco Grillaio. Lokale specialiteiten in de oude stad.

■ ALTAMURA

Tre Archi. Traditionele gerechten met verse streekproducten. trearchi.it

■ ALBEROBELLO

La Cantina. Klein en knus. Reserveren aan te raden. ilristorantelacantina.it

■ OTRANTO

Arbor Vitae. Mooi terras!

arborvitaeotranto.it

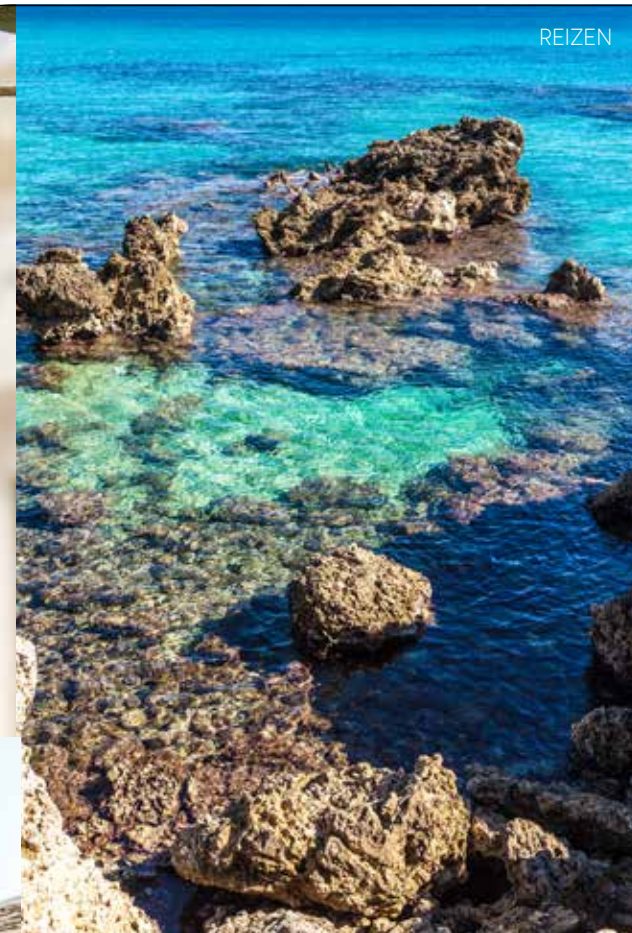
WANDELEN

Nationaal park Alta Murgia in de provincie Bari is 677 km² groot.

parcoaltamurgia.gov.it

4 Cycling 'n Trek organiseert er lichte dagwandelingen. 4cyclingandtrek.com

Wandelvakanties naar Puglia worden aangeboden door SNP. snp.nl

di Bauxite, dat is ontstaan doordat hier tot 1976 dertig jaar lang bauxiet is gewonnen. De combinatie van rode grond, felgroen water en geel wuivend riet is een lust voor het oog.

Olijvenoogst

En dan zijn daar de felblauwe zee en de grillige rotskust. Langzaam lopen we over de rotsen terug naar de haven van Otranto. Kijken we achterom, dan zien we heel in de verte de kaap van Otranto, met erbovenop de Punta Palascia-vuurtoren, het meest oostelijke puntje van Italië. Kijken we voor ons uit, dan doemen vaag de contouren van Albaniës hoogste toppen op. We passeren een eeuwenoude wachttoren zoals je er veel vindt aan deze kust. In gehalveerde vorm staat de iconische Torre

del Serpe nog fier overeind. Op onze laatste dag dwalen we door de op steile hellingen aangelegde olijfboomgaarden, waar men druk bezig is met de oogst. Met een lange hark worden de olijven simpelweg uit de boom gekamd. Ze worden opgevangen in groene en oranje netten die rond de bomen op de grond zijn gelegd. In 2013 dook de vernietigende xylella fastidiosa-bacterie op in de Salento. Een ramp voor de regio, Italië's voornaamste producent van olijfolie. Gelukkig gloort er hoop aan de Apulische horizon: deze herfst worden er voor het eerst olijven geoogst afkomstig van resistente bomen. Waarmee deze knoestige, vaak eeuwenoude *ulivi* voor de zoveelste keer bewijzen de tand des tijds gracieus te kunnen doorstaan. ●

Filmproducenten vonden in Matera HET PERFECTE DECOR VOOR THE PASSION OF CHRIST

BEELD: MONIQUE VAN GAAL, GETTY IMAGES